

ÇARK BAŞAK'IN BİRİNCİ YILI TAMAMLANIRKEN

Bu 24. sayısıyla Çark Başak birinci yılını tamamlıyor. İlk sayıda gazetenin işlevlerinin neler olabileceği konusunda bir yazı yayınlanmıştı. O yazıda belirtilen hedefler açısından arkada bıraktığımız yıla bakınca, ortaya çıkan tablo genelinde başarılı bir tablodur. Yetersizlikler vardır, ama gazetenin çıkarılışında belirlenen işlevler, zaten bir yılda tam hedefine ulaştırılacak türden değildi. Önemli olan, o doğrultuda güçlü bir gelişmenin yeralması ve önümüzdeki yıllarda da sürdürülmesidir.

Böyle bir gelişmenin yeraldığını önce sayılar bize göstermektedir. Çark Başak'ın sekiz sayfa olarak çıkması planlanmıştı. İlk iki sayısı planlandığı gibi çıktıktan sonra, üçüncü sayı 12 Mart olayını değerlendiren bir sayı olarak 16 sayfa olarak çıkmış ve 5. sayıdan başlayarak da gazete 12 sayfaya oturmuştur. Baskısı da bir yıl süresince artmış, son sayıların baskısı ilk sayıların baskısına kıyasla hemen hemen üç kat yükselmiştir. Bu nicel gelişme Çark Başak'ın istendiğinin ve okunduğunun bir göstergesidir. Gazete genelinde Parti örgütleri ve üyeleri eliyle dağıtıldığından diğer gazetelerde olduğu gibi bir iade durumu yoktur, ne kadar basılıyorsa o kadar dağıtılıp satılıyor. Bu duruma, ek olarak, bir de Çark Başak'ın Parti dışı diğer okur kitlesine seslenmeyen, gazete bayilerine verilmeyen, parti üyelerine ve Partiye yakın kimselere yönelik bir yayın organı olduğu hatırlanırsa, belirttiğimiz nicel gelişme daha da anlam ve önem kazanmaktadır.

Çark Başak'ın böyle yüksek sayılarda basılıp dağıtılması Partimiz etrafında yandaş, yakın çevrelerin oluşmasına, örgütlenmenin henüz ulaşmadığı yerlere de Partinin sesinin duyurulmasına, yeni üyeler kazanılmasına yardımcı olmuştur; öngörülen bu işlevini büyük ölçüde yerine getirmiştir.

Gazetenin bir diğer işlevi de Parti içi eğitimin bir aracı olması ve böylece Parti birliğini, mücadele yeteneğini ve politik bilinci geliştirmeye katkıda bulunmasıdır. Belirtmiştik ki, "Sosyalist eğitim bir yandan bilimsel sosyalizmi teorisi ve pratikte kazanılmış deneyimleriyle öğrenmek ise, öbür yandan da yurt ve dünyadaki olayları, gelişmeleri izlemek, onları bilimsel sosyalizm açısından yorumlayabilme yeteneğini kazanmaktır". Bu açıdan gazetenin bir yıllık koleksiyonunu gözden geçirdiğimizde, yurt ve dünyadaki olayları, sorunları ve hareketleri bilimsel sosyalizm açısından yorumlama ve değerlendirme işlevini de Çark Başak, çok yetkin bir biçimde değilse bile, başarılı denilecek ölçü ve özde yerine getirmiştir denilebilir.

Çark Başak'ın bu yayınlarının Parti'de görüş birliğini ve buna bağlı olarak da eylem birliğini oluşturmada yardımcı olduğu, çeşitli yerel örgütlerin dağıttıkları bildirilerde, verdikleri basın bültenlerinde, il ve ilçe temsilcileri toplantılarında ve yerel kongrelerde yapılan konuşmalarda, sunulan raporlarda dile getirilen görüş ve yorumlardan belli olmuştur. Bu kuşkusuz kıvanç verici bir olgudur.

Çark Başak parti örgütlerinin doğrudan eğitim çalışmalarında da bir araç olarak kullanılmıştır. Ama bu kullanılışın gereken düzeyde olmadığı da kabul edilmelidir.

Bunun başta gelen bir nedeni çalışma ekiplerinin istenilen ölçüde ve nitelikte örgütlenip tam rayına henüz oturtulamamış olmasıdır. Bu başarıldığında, Çark Başak ve Partinin diğer süreli ve süresiz yayınları -ve program ile tüzüğü- her zaman başvuru önemli eğitim kaynakları haline gelecektir.

Şimdiki halde Çark Başak, daha çok ilçelerin tüm üyelere açık eğitim toplantılarında kaynak olarak kullanılmaktadır. Partimizin Büyük Kongresinin yapılmasıyla kongreler dönemi kapandıktan sonra çalışma ekiplerinin daha güçlü bir gelişme göstermesi ve Parti içi eğitimin çalışma ekipleri temeline oturması, ilçelerde tüm üyeleri kapsayan toplantıların ortadan kalkması anlamına elbette gelmeyecektir. Ekiplerin kendi içine kapanık birimler haline gelmemesi, tüm üyeler arasında birlik ruhunun gelişmesi, ekiplerin ve ekipleri oluşturan üyelerin arasında ortak sorunların ve genel konuların görüşülmesi, fikir alışverişinin yeralması için ilçe düzeyinde, hatta zaman zaman il düzeyinde genel toplantılara da gerek vardır. Yine de, temel birimler çalışma ekipleri olmalıdır.

Çark Başak'ın ve diğer Parti yayınlarının birer eğitim aracı olarak gereği gibi değerlendirilip kullanamamasında biricik neden yukarıda belirttiğimiz, çalışma ekiplerinin henüz istenilen ölçüde ve nitelikte oluşturulamamış olması değildir. Ayrıca, Parti içi eğitimin ne olup olmadığı konusunda yanlış bir anlayış halâ oldukça yaygındır. Oysa Parti içi eğitim, Çark Başak'da ısrarla, özellikle işlenmiş, üzerinde belki de en çok yazı yayımlanmış bir konudur.

Çark Başak'ın ve Parti'nin diğer süreli süresiz yayınlarının birer eğitim aracı olarak kullanılabilmesi için önce bu eğitimin ne olup ne olmadığı, kapsamı, içeriği, nasıl düzenlenmesi ve uygulanması gerektiği konularının anlatılması ve aydınlatılmasına gidilmiştir. Burada bir kez daha belirtmek istediğimiz yanlış anlayış şudur: Eğitim deyince Parti üyelerimiz öncelikle bilimsel sosyalizmin klasiklerinin okunmasına, genel teorik konu ve sorunların tartılmasına eğilimlidirler. Teorinin pratikle, güncel somut sorun ve olaylarla sıkı bağlantısını gözden kaçırmaktadırlar. Bir devrimci hareketin devrimci teorisinin somut durum ve koşulların somut tahlili ile oluşturulabileceği doğrusu unutulmaktadır. Eğitim yönteminin soyut genelden somut tekile inmek değil, somut tekilden soyut genele gitmek olanağı gereği iyi kavranmamış, özümsememiştir. Bu açıdan, günümüzün gelişim ve sorunlarından hareketle, bunlara ilişkin olarak, bilimsel sosyalizmin klasiklerinin ve teoriyi geliştiren yeni yapıt ve yazıların okunup incelenmesi ve özümsemesi gerekirken, bu yöntemin uygulanması pek rağbet görmemiştir. Bu nedenledir ki, yurt ve dünyadaki olayları ve gelişmeleri yakından izlemek, bunları bilimsel sosyalist teori açısından yorumlayıp değerlendirmek, bunu yapabilmek için de Partinin programından, süreli süresiz yayınlarından, Parti organlarının ve yetkililerinin açıklamalarından yararlanmak yerine, bilimsel sosyalizmin klasiklerinin ve teoriyi bugün geliştiren yayınların, günümüzün gelişmeleri ve sorunlarıyla ilişki kurulmaksızın, öznel tercihlere göre okunup genel düzeyde tartışmasının yapılması, soldaki fraksiyonların çıkardıkları yayınlarla günlük polemiklere girilmesi isteği halâ ağır basar görünmektedir.

Şunu da hatırlatmakta yarar var: bilimsel sosyalizm sadece sosyal, tarihsel gerçekliği anlatan, izah eden bir bilim değil, bu gerçekliği değiştirmeye yönelik bir bilimdir. İşçi sınıfının politik mücadelesinin örgütlenmesi ve yönlendirilmesi

demek olan Parti ise toplumsal düzeni değiştirmeye, kapitalizmden sosyalizme geçilmesine ve sosyalizmin kurulmasına yöneliktir. Bunun için de parti içi eğitimin -en teorik düzeyde eğitimin dahi- hareket noktası ve varış noktası pratiktir, geniş anlamıyla eylemdir.

Burada sırası gelmişken, bilimsel sosyalizm teorisini ve diyalektik yöntemi öğrenmenin iki yoluna da kısaca değinelim.

Birincisi, diyalektik materyalizm, tarihsel materyalizm, diyalektik metod konularını ele alıp bunları sistemli ve tutarlı bir biçimde açıklayan, az çok ders kitabı, el kitabı niteliği taşıyan yapıtlar okumaktır. Kuşkusuz bu yapıtları okumak da yararlıdır. Başlangıçta belki zorunludur da. Ama önemle dikkatin çekilmesi gereken bir nokta var ki, o da, bu konuları ilk ortaya atan, teoriyi oluşturan ve sonra toplumsal gelişmeyle koşut olarak geliştiren düşünür ve liderler bu işi, hep, somut toplumsal gelişmeleri, sorunları inceleyerek, somutun çok çeşitli ve hareketli görünümünü altındaki özü, gerçekliği yakalamaya ve gün ışığına çıkarmaya çalışarak başarmışlardır. Bunun için bilimsel sosyalizm teorisini, diyalektik metodu en iyi, en sağlam öğrenmenin yolu bu yapıtları, teorik özünü, formülasyonlarını, somutun analizinde diyalektik metodun nasıl kullanıldığını yakalamaya, anlamaya çalışarak okumak ve özümsemektir. Parti programı, yayınları, organ ve yetkililerin açıklamaları da böyle okunmalıdır. Gerçek okumak, bir yazıyı baştan sona, sadece gözle okumak değildir; aklı işleterek, yazarla sessiz bir diyalog kurup tartışarak, soruları saptayıp ve sorular oluşturup yanıtlarını araştırarak, yazıda söylenenlerin teorik ve metodolojik dayanaklarını saptayarak okumaktır; kısacası, inceliyerek, tartarak değerlendirerek okumaktır.

Çark Başak'ı çıkartırken gazetenin bir işlevinin de parti içinde bir fikir ve haber alışverişini sağlamak ve buna ilişkin olarak merkezde bir yazar ve yayın yöneticisi kadrosunun, çevrelerde de muhabir-yazar ve araştırmacı-incelemeçi unsurların yetişmesine yol açmaktır. Bu işlev pek gerçekleşemedi. Merkez'de az çok bir kadro oluştu, ama yeterli ölçüde değil. Yerel örgütlerde ise muhabir-yazar ve araştırmacı -incelemeciler, bir kaç istisna ile, yetişmedi. Yerel örgütlerin çalışmalarına ait haberler, dağıttıkları bildirilerin ve basın bültenlerinin metinleri, il ve bölge temsilcileri toplantılarında yapılan konuşmaların dikkat çekici olanları yayımlandı. Örgütten haberler Çark Başak sayfalarında yer aldı. Ama asıl istenilen, yerel örgütlerin çalışmalarında uyguladıkları yöntemler, karşılaştıkları sorunlar ve bunlara getirdikleri veya önerdikleri çözümler, il ve ilçelerdeki politik, ekonomik, sosyal, kültürel durum ve olaylara ilişkin araştırma ve incelemeler, değerlendirmeler, röportajlar ve haberler türünden yazılar gelmedi. Bunun bir nedeni yerel örgütlerin yeni yeni oluşup rayına oturma döneminde oluşlarıdır.

Bir başka nedeni de, Partinin merkez yayın organına yazı yazmakta Partili arkadaşların büyük bir sorumluluk duygusuyla bir çekingenlik içinde olmalarıdır. Oysa birinci sayıdaki yazımızda belirttiğimiz üzere, “yerel parti örgütleri çalışma ekipleri bu haberleşme ve yazışma işlevini düzenlemede yardımcı olacaklardır”. Bir araştırma ve incelemeyi yapan, bir haberi veren ve bunları yazıya döken tek kişi olsa bile, onun bu çalışması mensup olduğu çalışma ekibinin ve ilçe yönetiminin bilgisi içinde ve denetimi altında olacaktır. Yazı böyle bir süzgeçten geçirilerek Çark

Başak'a gönderilecektir. Ayrıca unutulmamalıdır ki, her şey yaparak en iyi biçimde öğrenilir, yazı yazmak da öyle. Yaza yaza öğrenilir. Gönderilen bir yazı yayınlanmayabilir, veya redaksiyonu yapılarak yayınlanır. Bundan kırılmamak ve yazmaya devam, etmek gerekir. Çark Başak'ın ikinci yılında yerel örgütlerimizin gazetemize daha büyük ve sürekli katkıda bulunmaları beklenir.

Çark Başak, Sayı 24, 1 Şubat 1977